

Sekvenace DNA

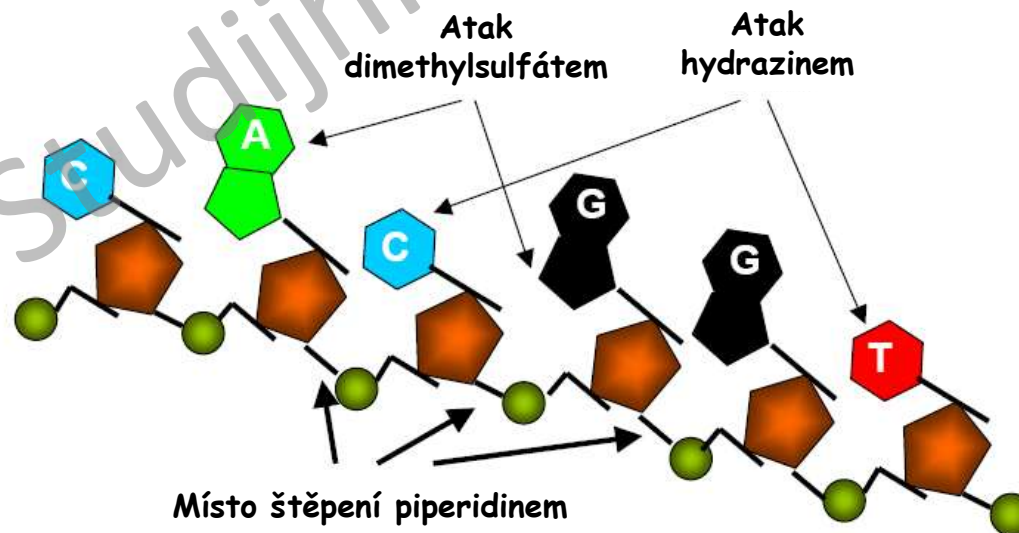
Vývoj sekvenačních
technik za posledních
35 let

Maxam-Gilbertova sekvenační metoda (1977)

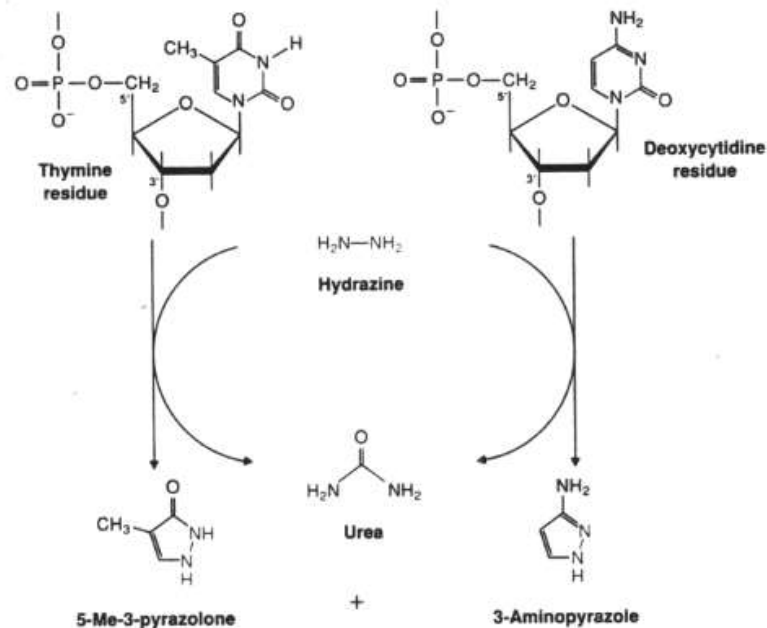
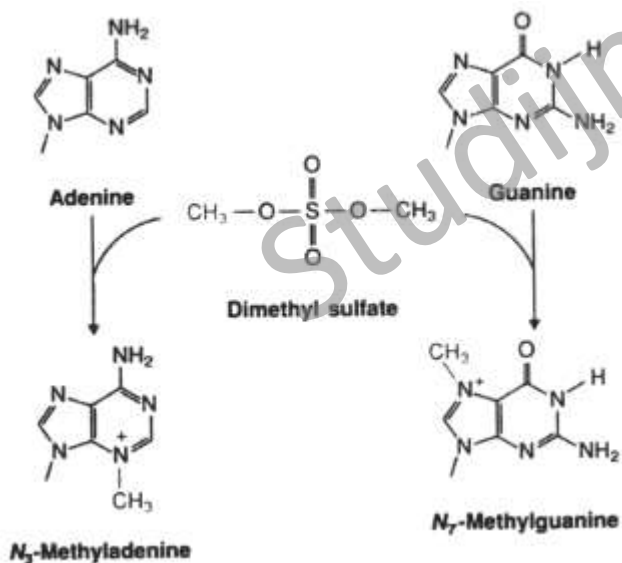
Princip metody - specifická chemická degradace purinových a pyrimidinových bazí

- puriny jsou modifikovány pomocí dimethylsulfátu
- pyrimidiny pomocí hydrazinu
- následně je pomocí 1M piperidinu při 90°C štěpena cukr-fosfátová kostra v místě příslušné modifikované báze

Maxam-Gilbertova sekvenační metoda

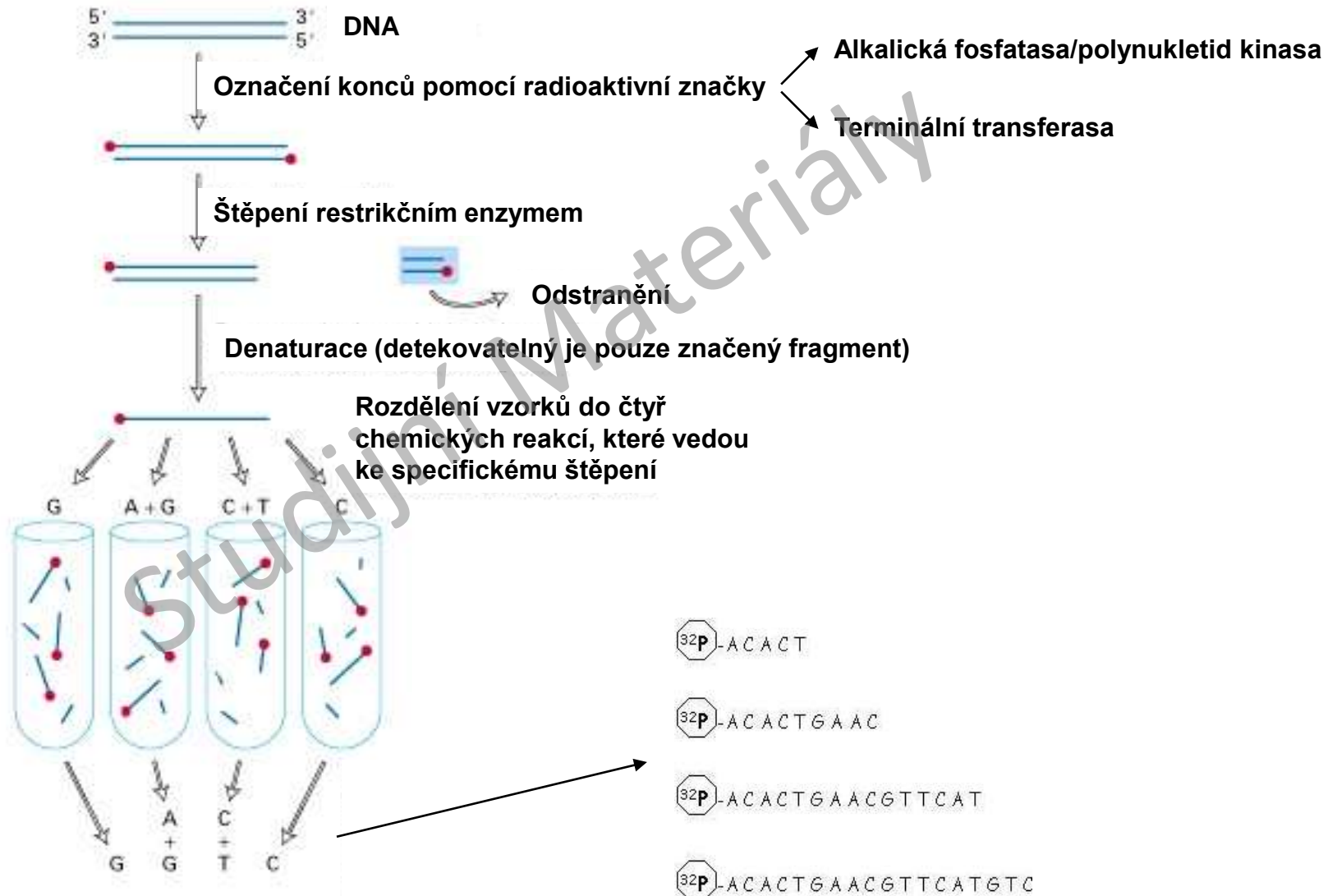
Modifikovaná báze	Specifická modifikace
G	Methylace guaninu pomocí dimethylsulfátu při pH 8.0 - guanin se stává náchylný k odstranění při alkalickém pH.
A + G	Přidání piperidinu v kyselině mravenčí při pH 2.0 vede k odstranění purinových bází
C + T	Přidání hydrazinu vede k otevření pyrimidinového kruhu a jeho odstranění z DNA
C	Při vysoké iontové síle (1.5 M NaCl) reakce s hydrazinem ionom cytosin

Maxam-Gilbertova sekvenační metoda

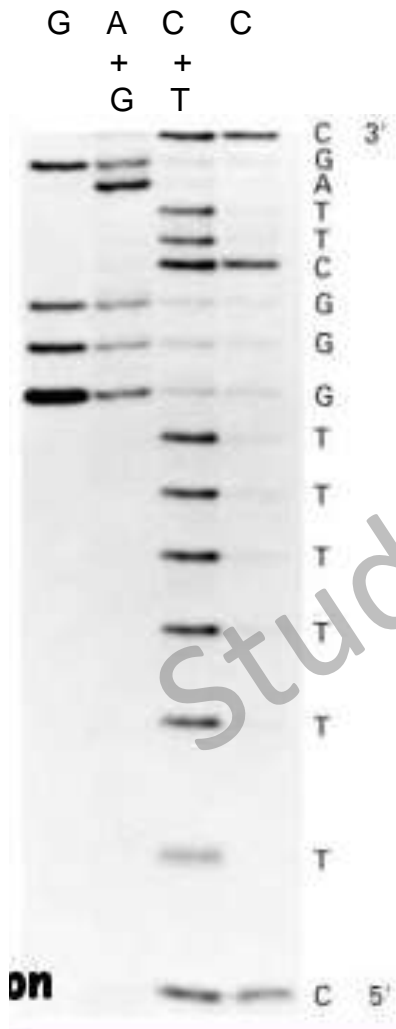
Schéma sekvenace:

Maxam-Gilbertova sekvenační metoda

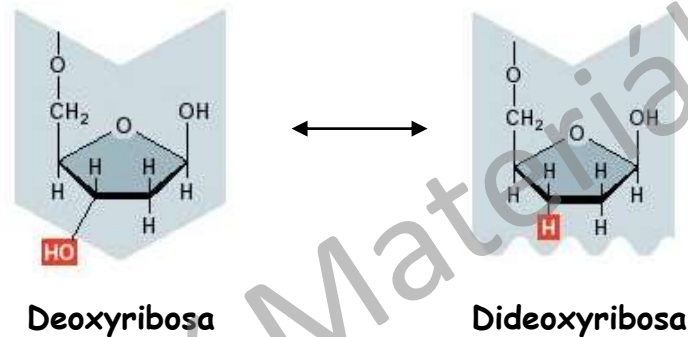
- Fragmenty jsou separovány na přibližně 6% polyakrylamidovém gelu

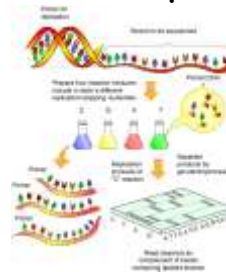
- Touto metodou jsme schopni sekvenovat přibližně 250-300 bp dlouhé fragmenty
- Musíme pracovat s velkým množstvím DNA
- Velká pracnost metody (několik purifikačních kroků), nemožnost plné automatizace, práce s mutagenními chemikáliemi
- Používá se stále pro "footprinting"

Sekvenační metoda dle Sanger (1980)

- Syntéza DNA in-vitro za použití "terminátorů" - dideoxynukleotidů zabraňujících po svém začlenění do DNA její další elongaci.

- Vyžaduje použití iniciálního primeru, DNA polymerasy a směs dNTPs se značenými ddNTPs
- Nasyntetizované řetězce jsou poté separovány pomocí polyakrylamidové gelové elektroforézy nebo kapilární elektroforézy
- Možnost plně automatizované seprace za použití fluorescenčně značených ddNTPs

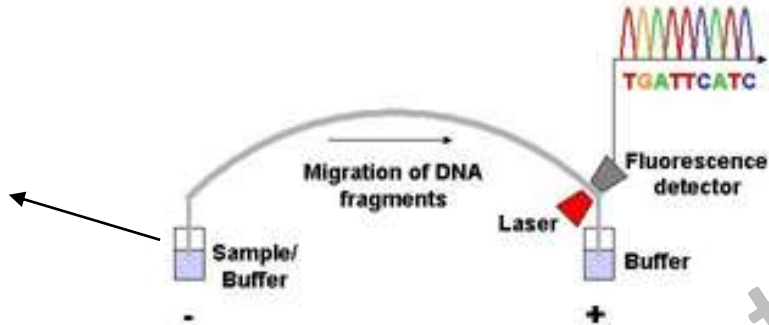
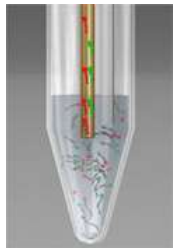

Sekvenační metoda dle Sanger (1980)

Automatická analýza a vyhodnocení

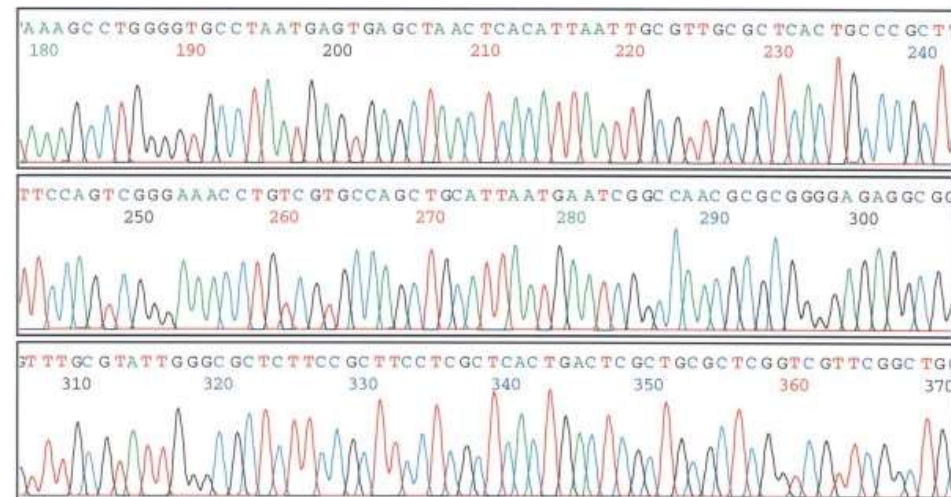
- kapilární elektroforéza spojená s fluorescenční detekcí produktů (BigDye barevný set)
- Genetic analyzer 3000 series (ABI)
- Megabase (GE Healthcare)

Ruční sekvenace

Automatická sekvenace

Sekvenační metoda dle Sangera

Throughput/Performance by Run Module

XLRseq: 768 samples per day (690 Kbases)

LongSeq: 1152 samples/day (980 Kbases)

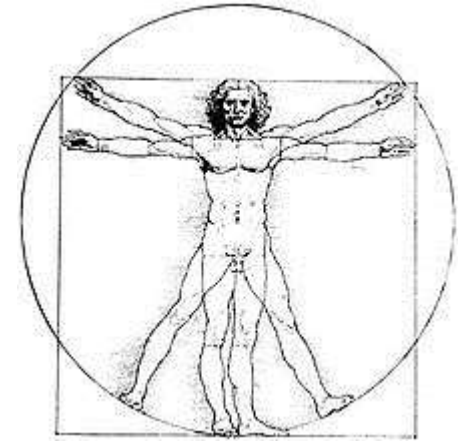
StdSeq: 2304 samples/day (1550 Kbases)

FastSeq: 2304 samples/day (1600 Kbases)

RapidSeq: 3840 samples per day (2100 Kbases)

Human Genome Project (HGP)

- započat v roce 1990 za účasti DOE and [NIH](#)
- sekvenace prováděna pomocí BACs
- prvotní plán počítal s dobou trvání 15 let
- nakonec sekvenace téměř dokončena již v roce 2000
- výsledná sekvenční mapa publikována 14. dubna 2003, 99.99% přesnost
([National Human Genome Research Institute](#))
- celkové náklady projektu 3 miliardy dolarů
- v roce 2000 prezident Bill Clinton ujistil o nepatentovatelnosti lidské DNA

[https://https://www.genome.gov/25019885/online-education-kit-how-to-sequence-a-human-genome/](https://www.genome.gov/25019885/online-education-kit-how-to-sequence-a-human-genome/)

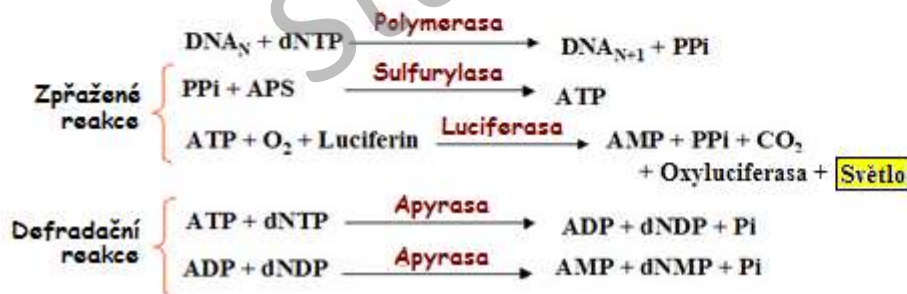
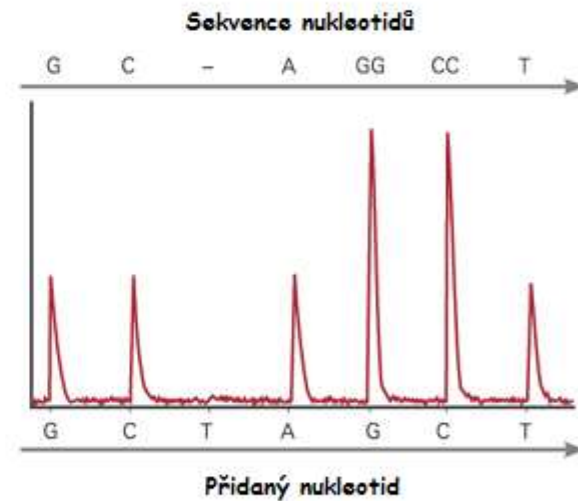
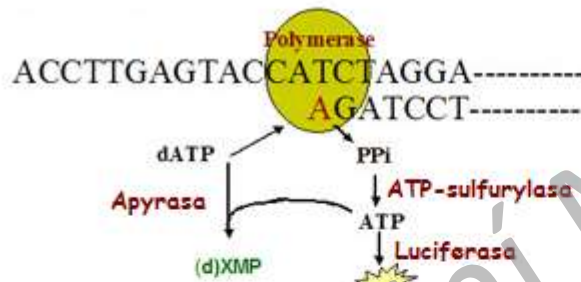
Celera Genomics Project

- založena vědcem Craig Venterem a v roce 1998 započala sekvenační projekt
- celkové náklady 300 mil. dolarů byly hrazeny plně s privátních zdrojů
- poprvé použita metoda „whole genome shotgun sequencing“
- k analýze sekvenačních dat použit přístup vyvinutý Gene Myersem
- tento přístup však vyžadoval extrémní výpočtové požadavky
- finální výpočet prováděn na 7000 procesorech k získání 1000 násobné rychlosti oproti Pentium počítačům
- tento inovativní přístup dovolil dokončit sekvenaci již za 9 měsíců

Pyrosekvenování (1990)

- umožňuje rychlou sekvenaci krátkých úseků DNA - sekvenace 30 až 50 bazí trvá přibližně 30 až 45 minut.
- Jedná se o bio-luminometrické sekvenování DNA založené na detekci anorganického pyrofosfátu (PPi) uvolněného během inkorporace nukleotidů.

Pyrosekvenování

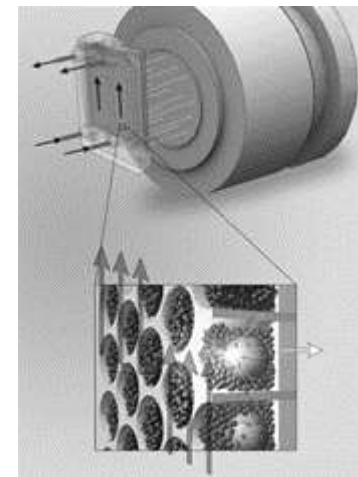
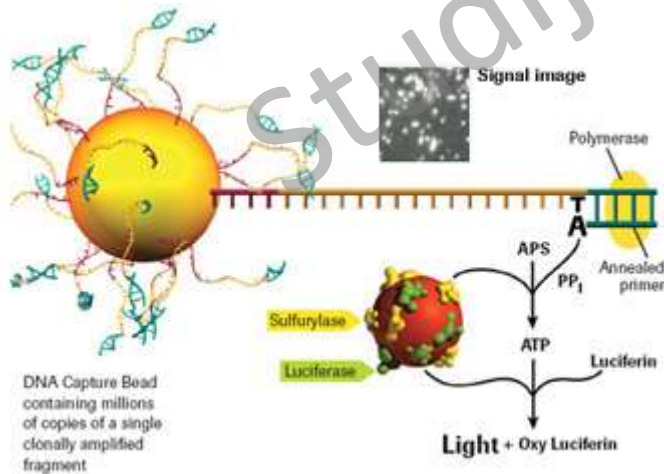
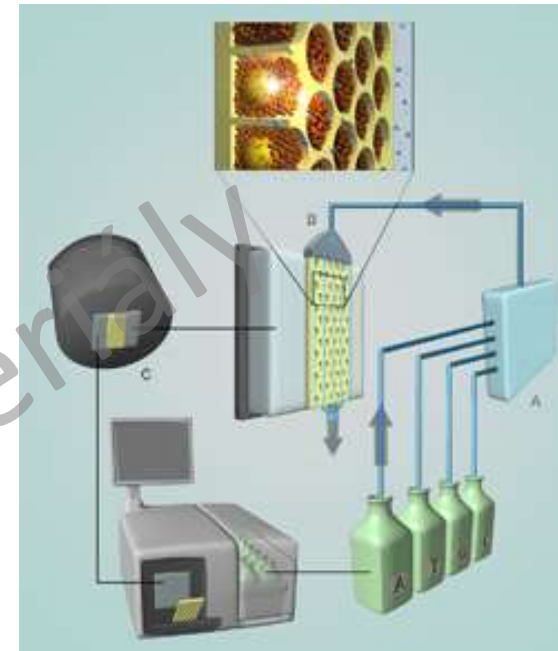
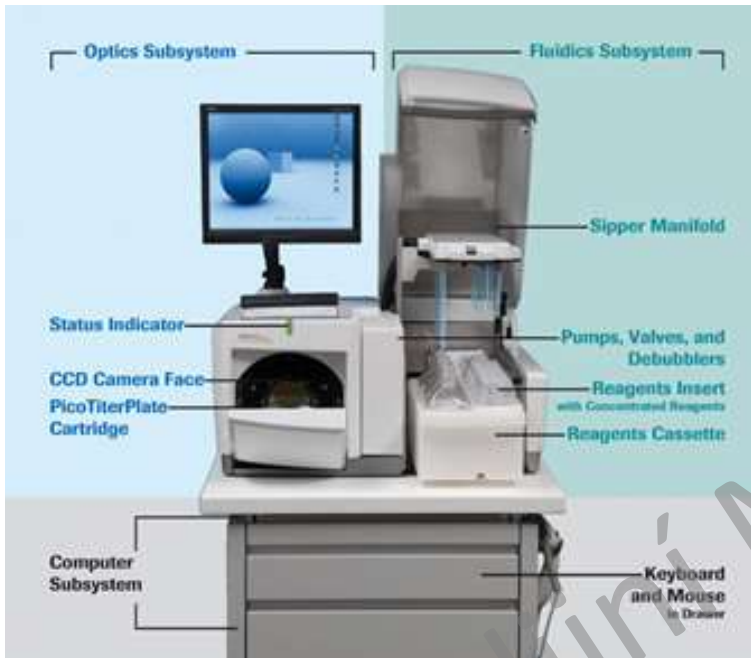
Metoda pyrosekvenování je použita v některých sekvenátorech "druhé generace" (Roche)

Průchodnost	1 miliarda bazí za den
Doba analýza	10.0 hodin
Délka čtení	400
Počet čtení/analýzu	1 000.000
Správnost	>99.0% správnost jednoho čtení na 400 bazích
Potřebné množství DNA	Méně než 100 ng DNA
Multiplexování	Až 192 vzorků/běh

Pyrosekvenování

GS Junior System

Průchodnost	35 bazí/běh
Doba analýza	10 hodin sekvenování 2 hodiny zpracování dat
Délka čtení	400 bazí
Přesnost	99% přesnost při 400 bazí
Počet čtená/běh	100,000 shotgun, 70,000 amplikon
Vzorky	gDNA, amplikony, cDNA

Sekvenátor II generace - Solexa

Tvorba klastrů

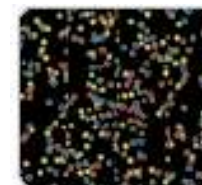
Sekvenace

Párování

Analýza dat

Studijní Materiály

Read Length	Run Time	# of Reads (per flow cell)	High-Quality Output (GB)		Base Calls with Q ≥30	Raw Read Accuracy	Perfect Reads
			Total	Per Day			
1 × 35 bp	~2 days	90–100 M	3–3.5	~ 1.5–1.75	75–90%	≥ 99%	≥ 90%
2 × 35 bp	~4 days	180–200 M	6.5–7	~ 1.6–1.75	75–90%	≥ 99%	≥ 90%
2 × 50 bp	~5 days	180–200 M	9–10	~ 1.8–2.0	75–90%	≥ 99%	≥ 85%
2 × 75 bp	~7.5 days	180–200 M	13–15	~ 1.7–2.0	70–85%	≥ 98.5%	≥ 80%
2 × 100 bp	~9.5 days	180–200 M	18–20	~ 1.9–2.1	≥ 70%	≥ 98%	≥ 70%

Sekvenátor II generace - MiniSeq, MiSeq, NextSeq, HiSeq

The image shows an Illumina HiSeq X Series high-throughput sequencing system. It consists of a large, white, vertical instrument with a black control panel on the left side. The control panel features a large touchscreen displaying a software interface with various settings and a 'Welcome' message. The instrument is labeled 'HiSeq X' at the top right. The background is a light gray with abstract white wave patterns.

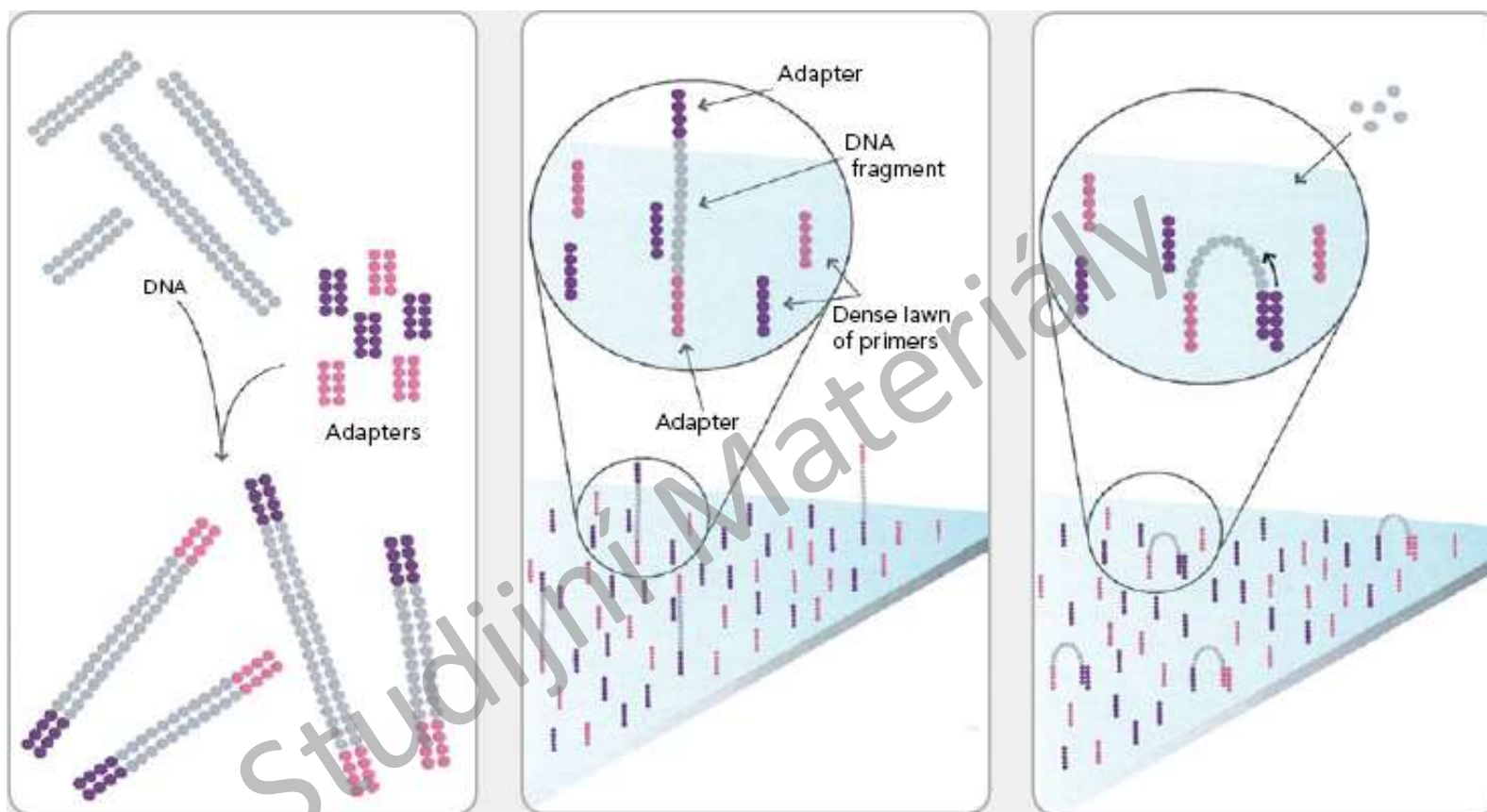
HiSeq X Series

MAX OUTPUT	1800 Gb
MAX READ NUMBER	6 billion
MAX READ LENGTH	2x150 bp

Studijní Materiály

Sekvenátor II generace - princip

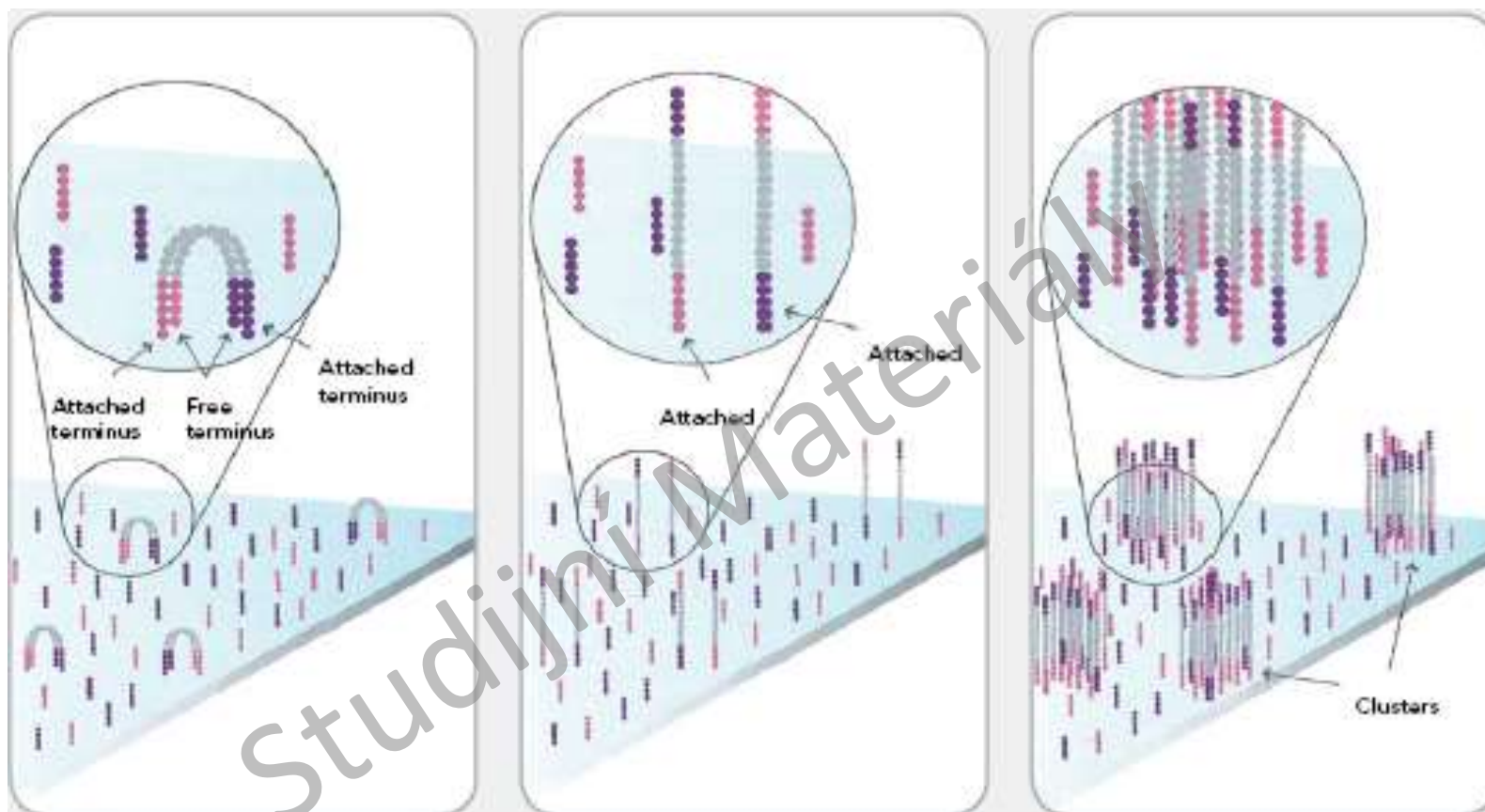
Náhodná fragmentace DNA, na fragmenty jsou poté ligovány adaptéry

Fragmenty DNA se náhodně naváží na vnitřní povrch průtočných kanálků

Po přidání nukleotidů a enzymů sjede k tzv. můstkové PCR

Sekvenátor II generace - princip

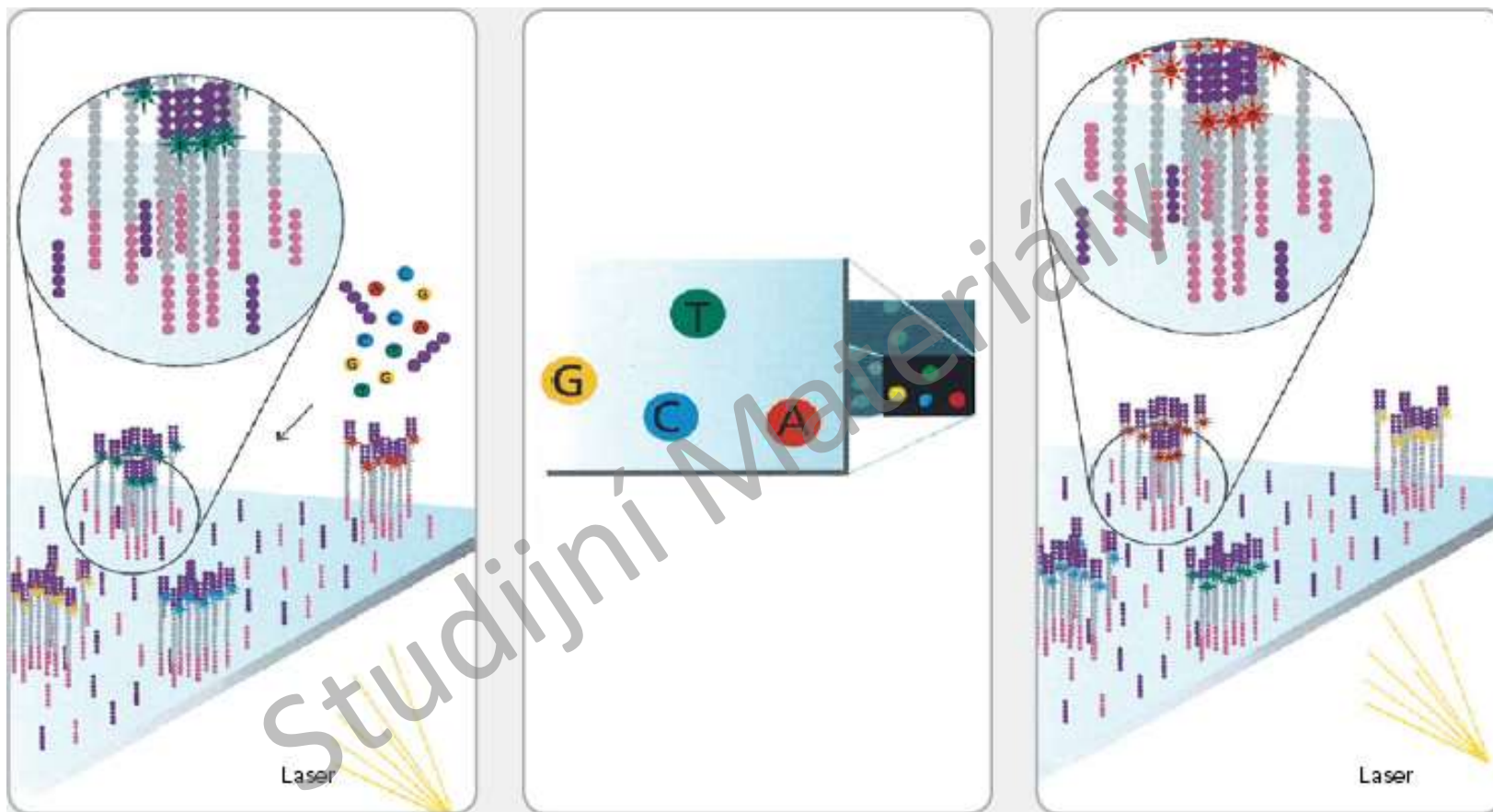
Enzym inkorporuje nukleotidy a vytváří dvouřetězcový můstek

Po následné denaturaci zůstávají na povrchu přichycené jednořetězcové templáty.

V každém kanále jsou tak vytvořeny miliony klastrů dvouřetězcové DNA

Sekvenátor II generace - princip

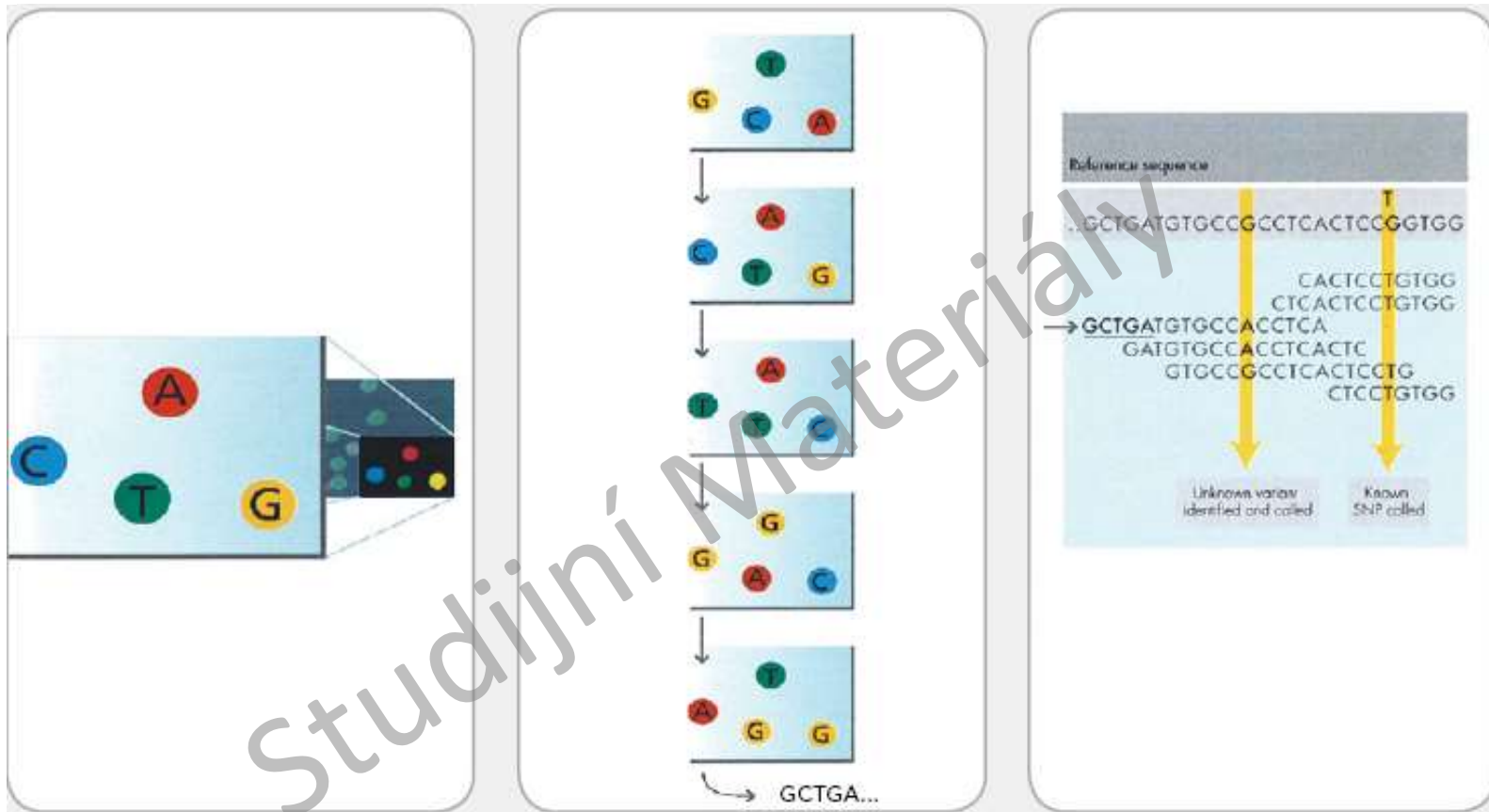
První cyklus: přidání čtyř fluorescenčně značených reverzibilních terminátorů a enzymů

Excitace laserem a zaznamenání fluorescenčního signálu každého klastru

Druhý cyklus: přidání čtyř fluorescenčně značených reverzibilních terminátorů a enzymů

Sekvenátor II generace - princip

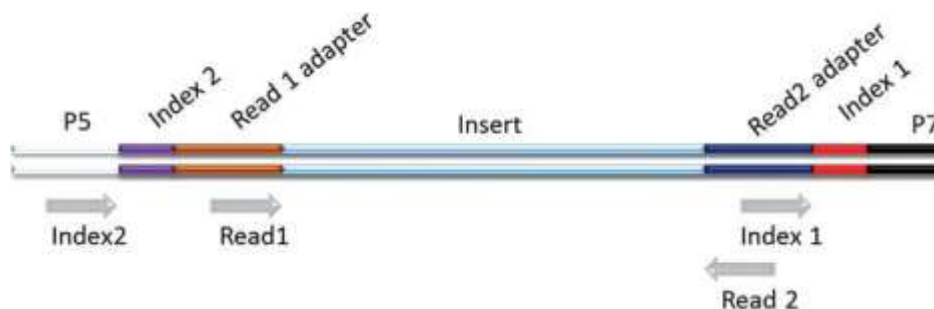
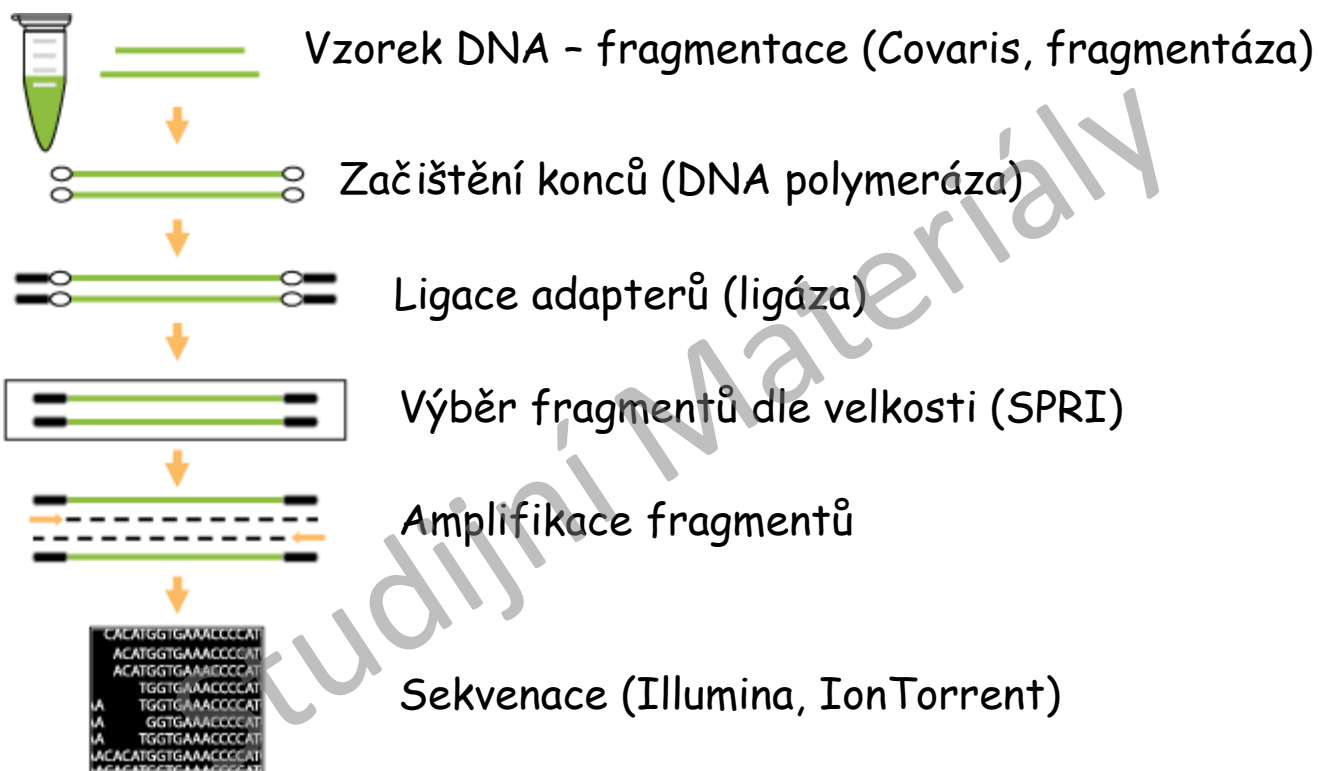
Excitace laserem a
zaznamenání fluorescenčního
signálu každého klastru

Několikanásobné opakování
celého procesu

Srovnání získaných dat s
referenční sekvencí,
identifikace rozdílů

Sekvenátor II generace

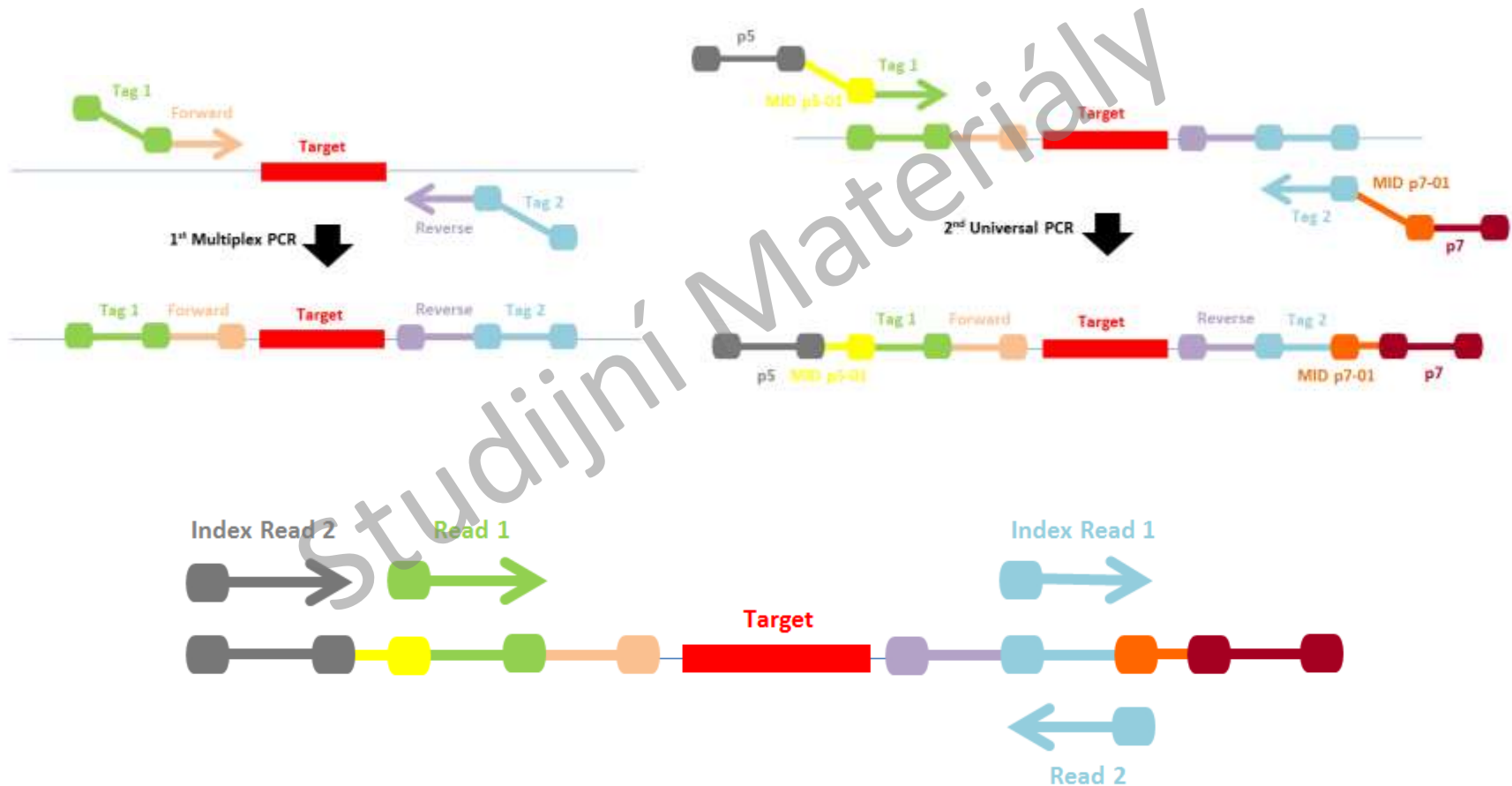
Příprava DNA knihovny

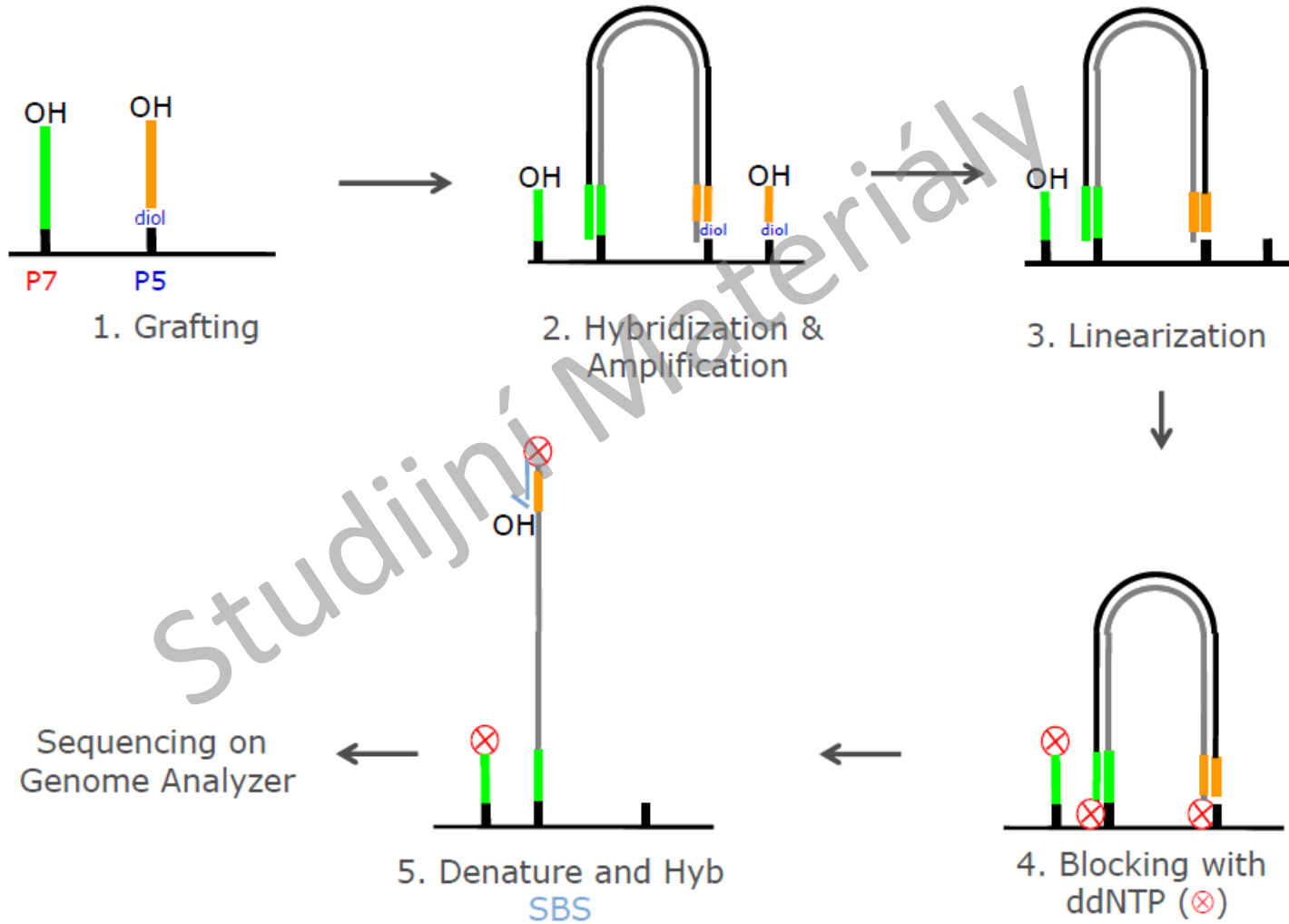
Sekvenátor II generace

Sekvenace ampliconů

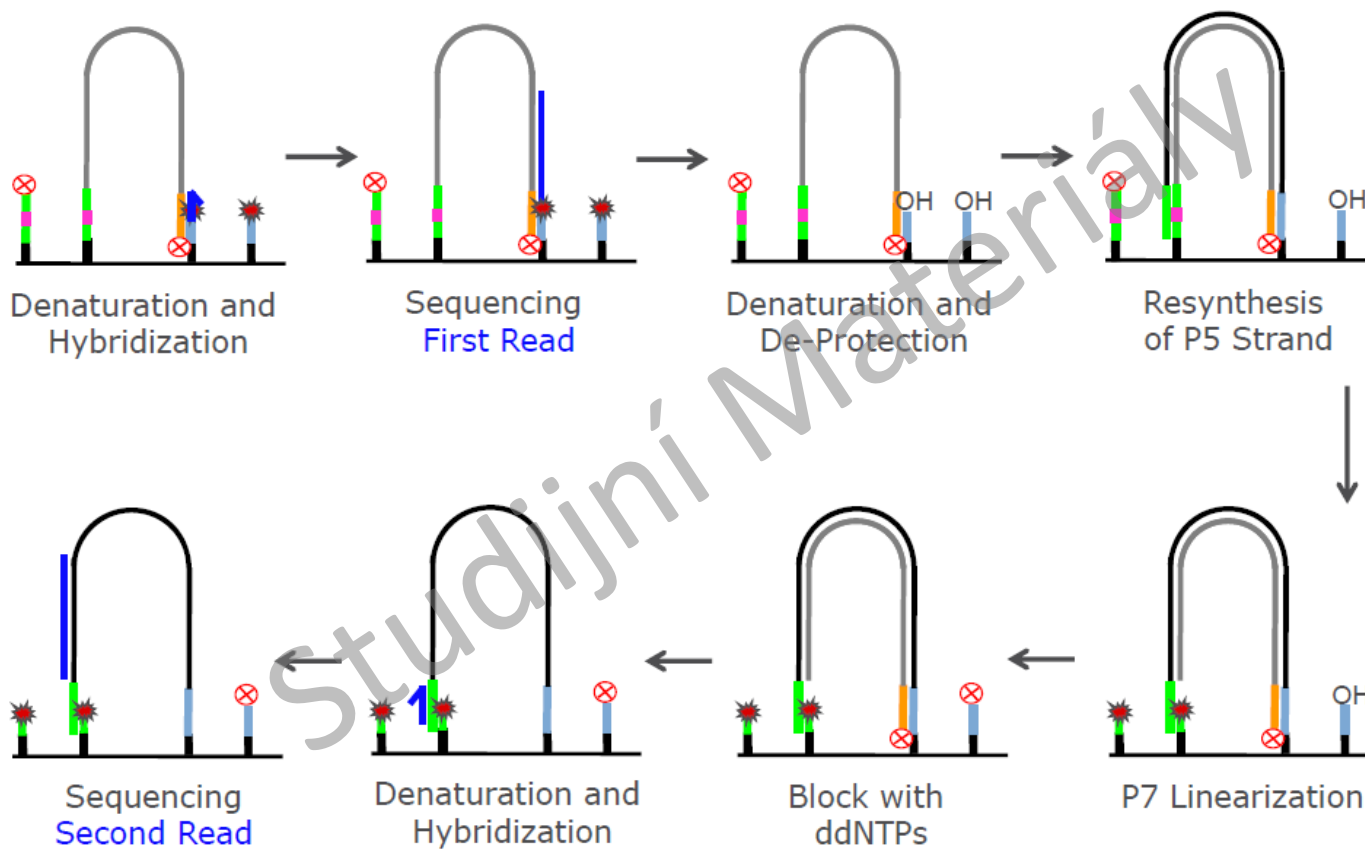

Sekvenátor II generace - Single read

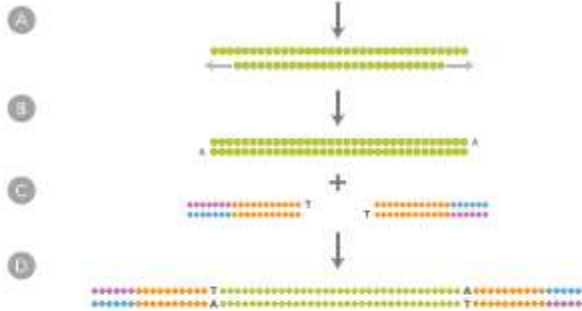
Sekvenátor II generace - Pair end read

1

LIBRARY PREPARATION

6 hours
3 hours hands-on time

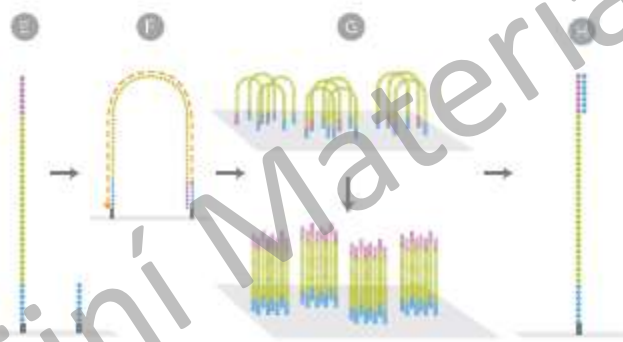

- A Fragment DNA
- ↓
- B Repair ends
Add A overhang
- ↓
- C Ligate adapters
- ↓
- D Select ligated DNA

2

CLUSTER GENERATION

4 hours
< 10 minutes hands-on time
1-96 samples

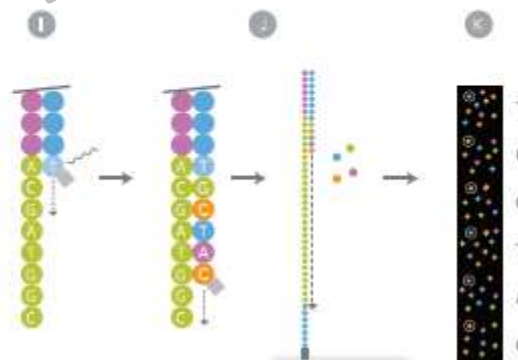

- E Attach DNA to
flow cell
- ↓
- F Perform bridge
amplification
- ↓
- G Generate clusters
- ↓
- H Anneal sequencing
primer

3

SEQUENCING

1-3 days single-read run
3-9 days paired-end run
30 minutes hands-on time
8 lanes, up to 96 samples
per flow cell (run)

- I Extend first base,
read, and deblock
- ↓
- J Repeat step above
to extend strand
- ↓
- K Generate base calls

Sekvenátor II generace - SOLiD

See the difference
The SOLiD™ 4 System

[Learn More →](#)

AB applied biosystems
by life technologies

SOLiD™ 4
SYSTEM SEQUENCING

Library Type	Read Length	Number of Slides/Run	Typical Mappable* Output/Slide	Typical Mappable* Output/Run (2 slides)	Total Tags/Run	Number of Days/Run
Fragment Library	35 bases	1-2	1.5-2 GB	3-4 GB	86M - 114M	6 days/run
Mate-Paired Library	2 x 25 bases	1-2	2.5-3 GB	5-6 GB	200M - 240M	10 days/run

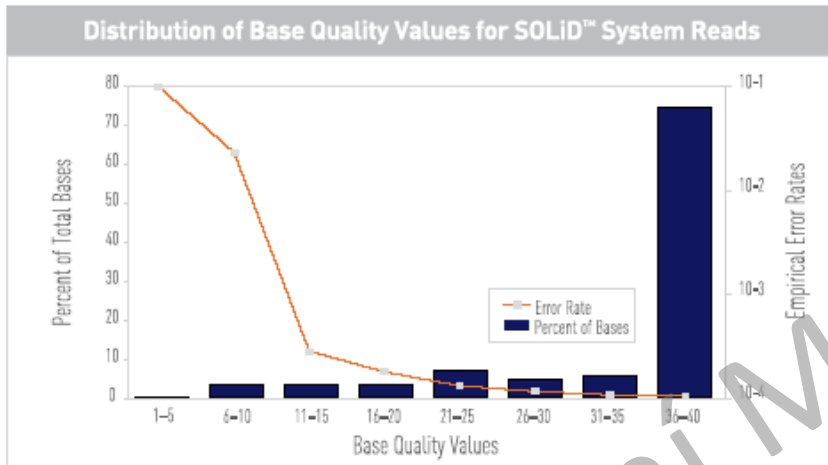
Sekvenátor II generace - SOLiD

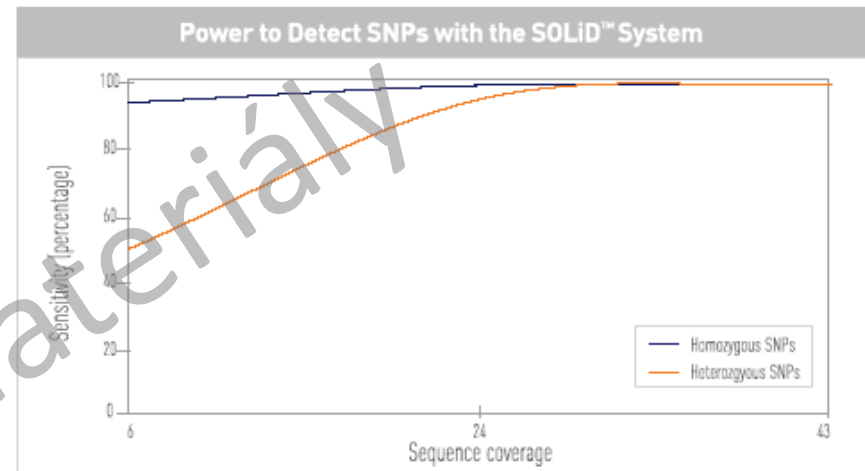
New SOLiD™ Systems			
Specifications	SOLiD™ 4 System	SOLiD™ 4hq System*	SOLiD™ PI System*
Throughput/Run**	Up to 100 Gb	Up to 300 Gb	Up to 50 Gb
System Accuracy	99.94%	99.99%	99.99%
Cost/Genome***	As low as \$6,000	As low as \$3,000	As low as \$8,000
Read Length	<ul style="list-style-type: none"> • Fragment: 50 bp • Mate-pair: 2 x 50 bp • Paired-end: 50 x 25 bp 	<ul style="list-style-type: none"> • Fragment: 75 bp • Mate-pair: 2 x 75 bp • Paired-end: 75 x 35 bp 	<ul style="list-style-type: none"> • Fragment: 75 bp • Mate-pair: 2 x 75 bp • Paired-end: 75 x 35 bp
Multiplexing	<ul style="list-style-type: none"> • 48 RNA barcodes • 96 DNA barcodes 	<ul style="list-style-type: none"> • 96 RNA barcodes • 96 DNA barcodes 	<ul style="list-style-type: none"> • 96 RNA barcodes • 96 DNA barcodes
Run Time	<ul style="list-style-type: none"> • 3 days for 35 bp • 11 days for 50 x 25 bp • 12 days for 2 x 50 bp 	<ul style="list-style-type: none"> • 3 days for 35 bp • 12 days for 75 x 35 bp • 14 days for 2 x 75 bp 	<ul style="list-style-type: none"> • 1 day for 35 bp

SOLiD - základní parametry čtení

Kvalita

Přesnost

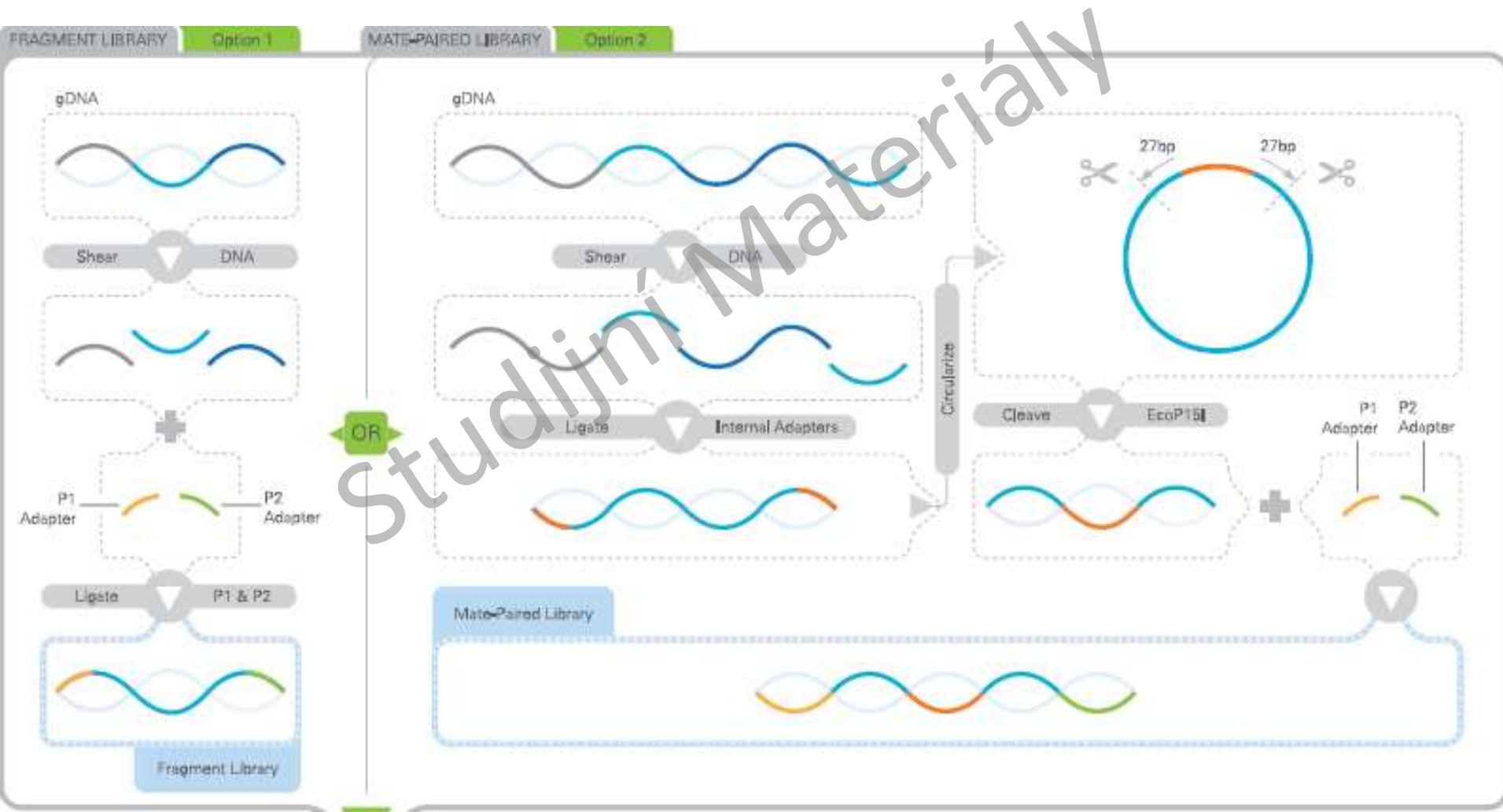
Robustnost

- Pro detekci polymorfismů nutno opakovat minimálně 20x
- Pro detekci somatických mutací 30x

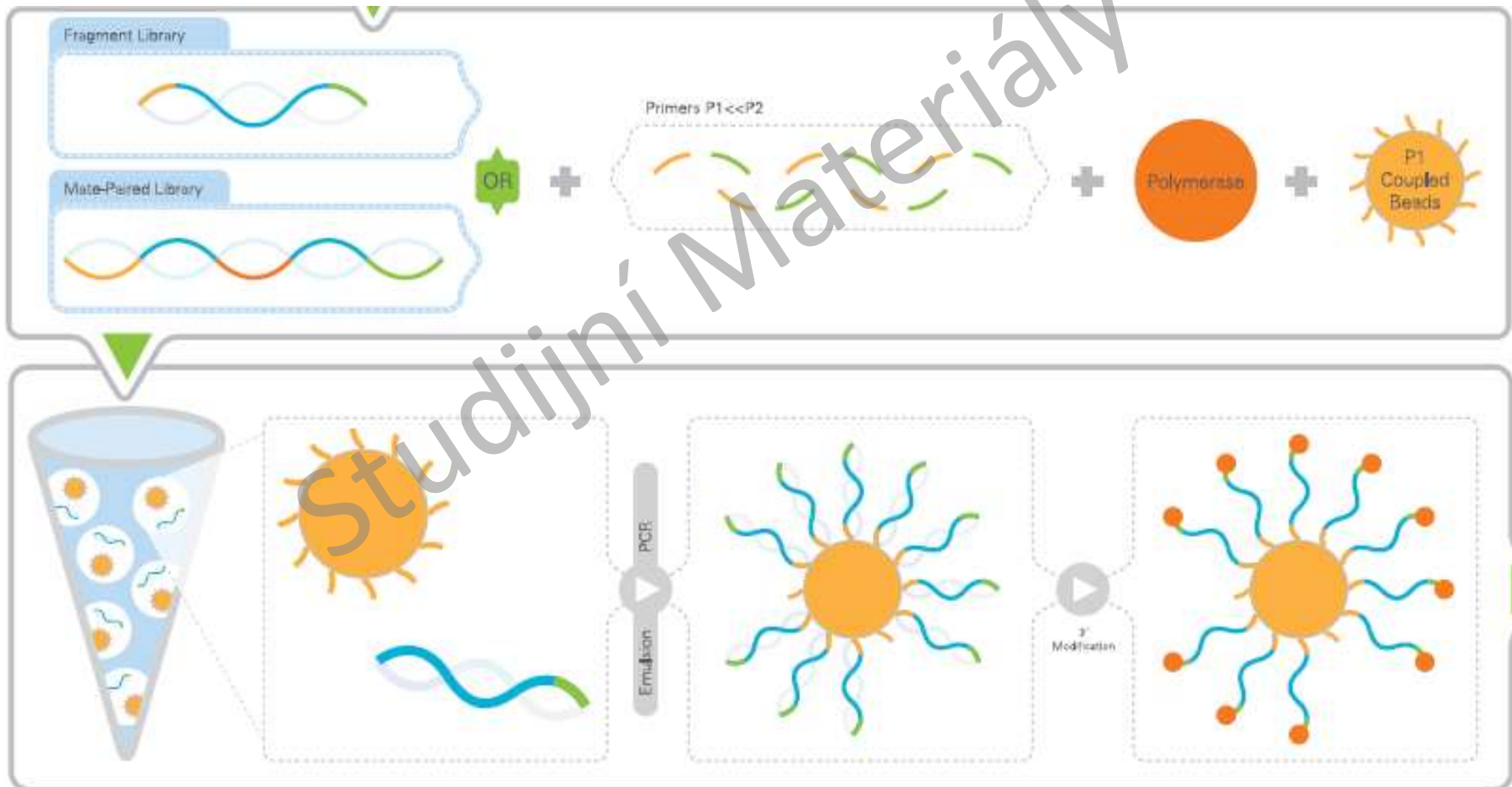
Sekvenátor II generace - SOLiD

Vytvoření tzv. Sekvenační knihovny

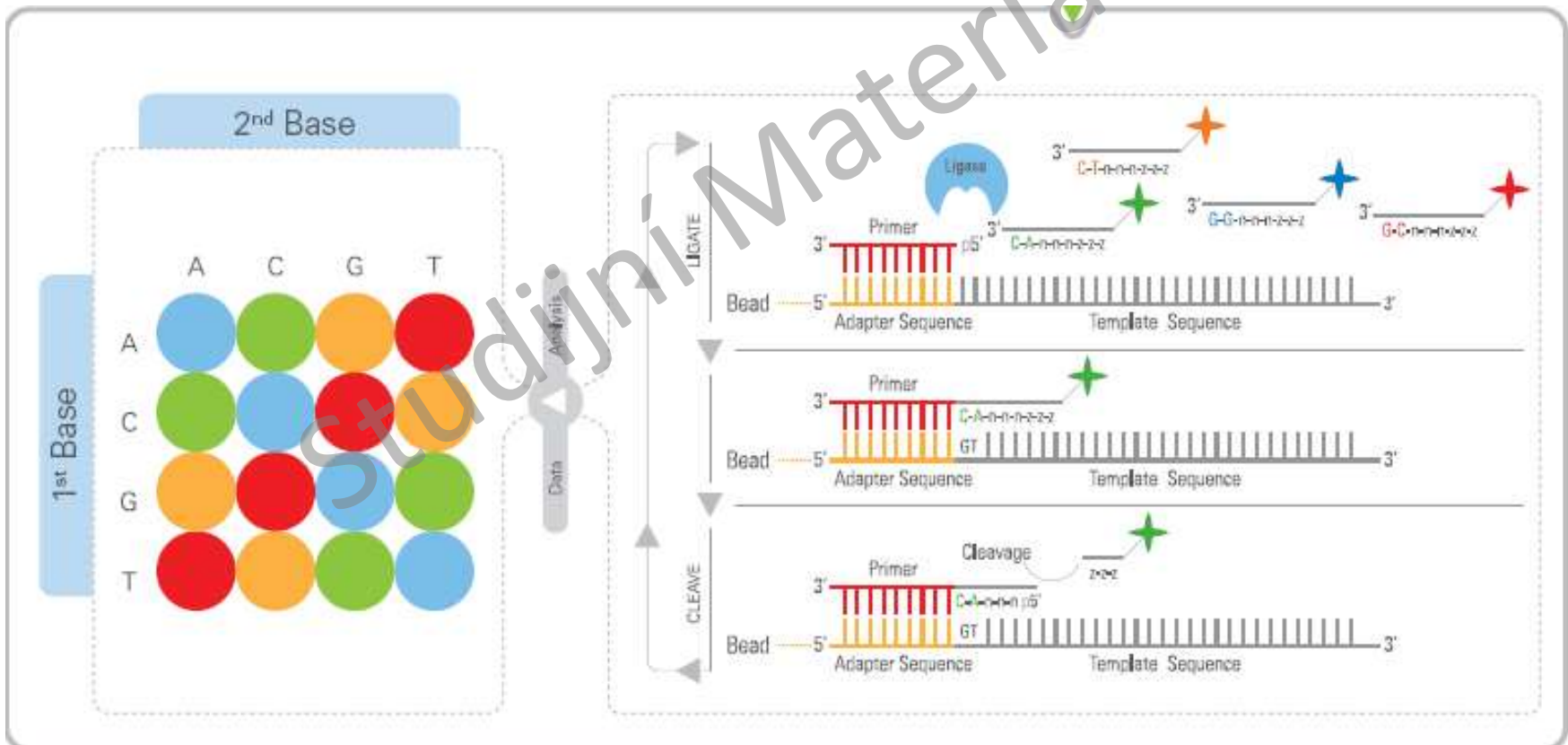
Sekvenátor II generace - SOLiD

Namnožení Sekvenační knihovny (em-PCR)

Sekvenátor II generace - SOLiD

Sekvenace pomocí ligační reakce

Sekvenátor II generace - Ion Torrent

Ion 314™ Chip v2:

30-100 Mb sekvenčních dat s dobou čtení 2-4 hodiny

Ion 316™ Chip v2:

300 Mb-1.0 Gb sekvenčních dat s dobou čtení 3-5 hodin

Ion 318™ Chip v2:

600 Mb-2.0 Gb sekvenčních dat s dobou čtení 4-7 hodin

Sekvenátor II generace - Ion Torrent

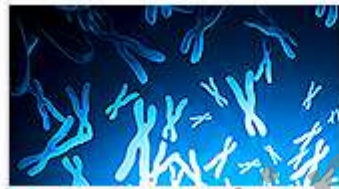
Postup práce

Aplikace (Sekvenace)

Cílená

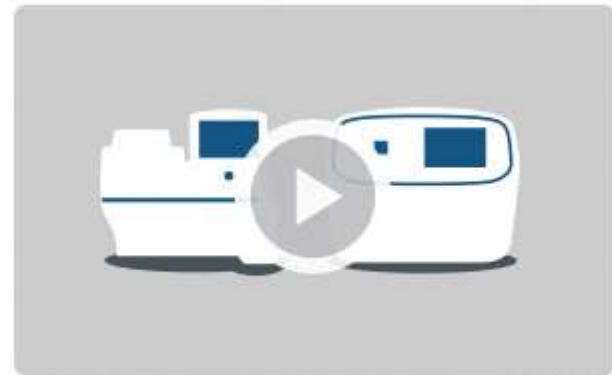
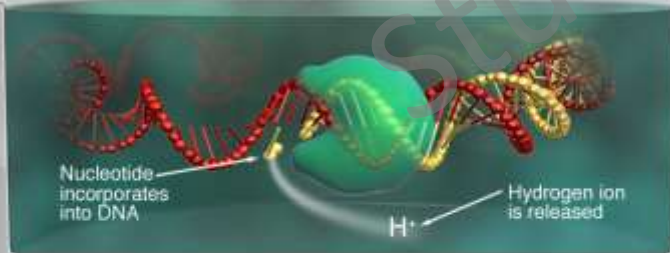
Exomu

Transkriptomu

Genomu

Sekvenátor III generace - PacBio

Sequel System

PacBio RS II

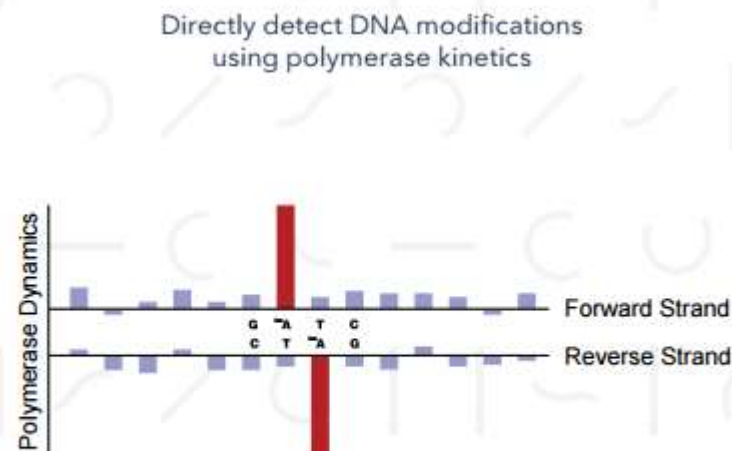
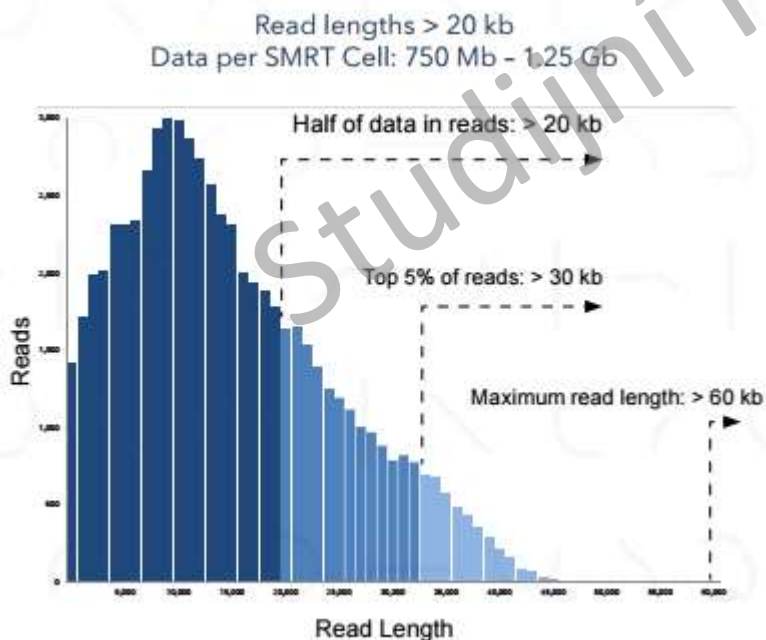

Studijní Materiál

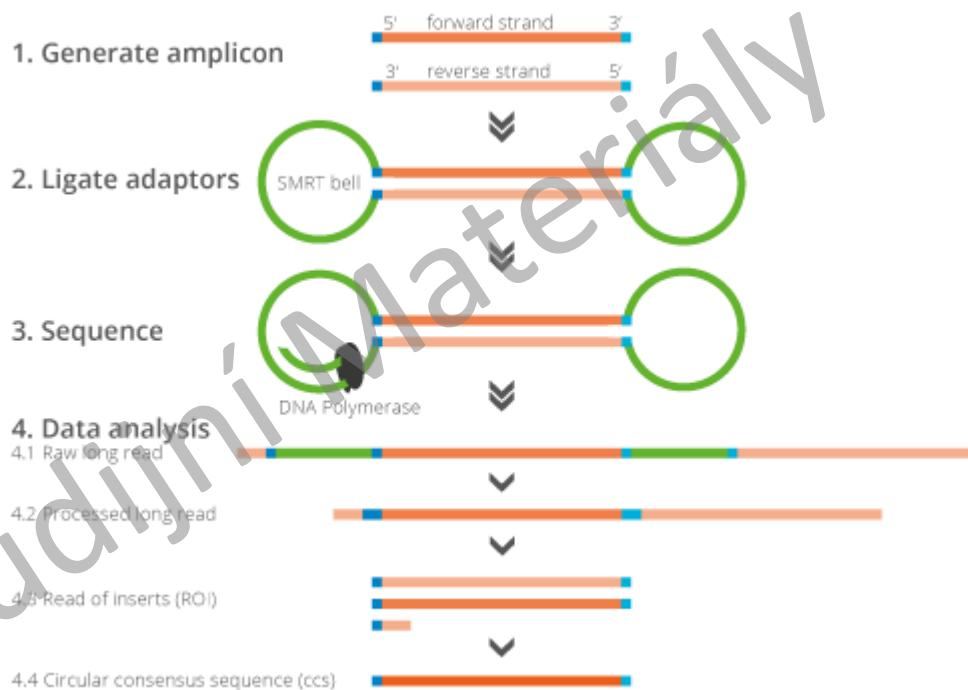
Sekvenátor III generace - PacBio

- Sekvence založena na Single Molecule, Real-Time (SMRT®) technologii
- Vyžívá tzv. Zero-Mode Waveguides (ZMWs) umožňující osvětlení pouze spodní části jamky, ve které je dole imobilizována DNA polymeráza
- Hlavní výhoda je možnost dlouhého čtení (až 20 kb)
- Další výhoda je možnost přímé detekce methylovaných bazí (epigenom)

Příprava knihovny

<https://www.youtube.com/watch?v=v8p4ph2MAvI>